

Ministerie van Volksgezondheid,  
Welzijn en Sport

> Retouradres Postbus 20350 2500 EJ Den Haag

Aan: Deelnemers Deskundigenoverleg Productwetgeving Levensmiddelen  
(additieven groenten/fruit) (zie verzendlijst)

**Directie Voeding, Gezondheidsbescherming en Preventie**

Datum 28 februari 2012  
Betreft conceptverslag vergadering Deskundigenoverleg Productwetgeving Levensmiddelen (additieven groenten/fruit) 31 januari 2012

**Regulier Overleg Warenwet**

Bezoekadres:  
Parnassusplein 5  
2511 VX Den Haag  
T 070 340 79 11  
www.rijksverheid.nl

**Inlichtingen bij**

B.J. Beer  
bj.beer@minvws.nl  
T 070 340 7127  
[www.row.minvws.nl](http://www.row.minvws.nl)  
Via deze website kunt u zich aanmelden voor de gratis ROW-nieuwsbrief.

**CONCEPT**

Verslag van de vergadering van het **Deskundigenoverleg Productwetgeving Levensmiddelen** (additieven groenten/fruit) van het **Regulier Overleg Warenwet** op **31 januari 2012** in de **Athenazaal** (B 410) op het **Ministerie Volksgezondheid, Welzijn en Sport, Parnassusplein 5 te Den Haag**.

Aanvang: 14.00 uur

**Ons kenmerk**

VGP/ROW

**Bijlagen**

-

**Uw brief**

*Correspondentie uitsluitend richten aan het retouradres met vermelding van de datum en het kenmerk van deze brief.*

**GENODIGDEN/AANWEZIGEN**

**voorzitter:** hr ir. R. Top  
**secretariaat:** hr mr. B.J. Beer  
mw mr. M.L.C. van Assen / Nefyto\*  
hr J. van Bruchem / Ned. Fruittelers Organisatie  
mw R. Gerlofsma / Douane Landelijk Kantoor\*  
mw M.C. Guijt / Frugi Venta\*  
mw L. Hartman / NBVB\*  
hr F. Hes / Platform biociden\*  
hr H. Heuver / zLTO\*  
mw dr. Y. Huigen / NVWA\*  
mw ir. F. Huis in 't Veld / Productschap Tuinbouw  
hr ir. M.J.B. Jansen (plv. mw A.C. Vlaardingerbroek) / CBL  
hr drs. H.J. Jeurling / NVWA  
hr A.J.M. Klaassen / Dutch Produce Association\*  
hr ir. G.M. Koornneef / HPA  
hr J. Krook / CTB\*  
hr A. v.d. Linden / The Greenery\*  
mw ir. M. Mellema / VNFKD\*  
mw ir. E. Muller / NVWA (Plantenziektenkundige Dienst)\*  
mw mr. B.A. Niemans / NZV\*  
mw B. Ossendorp (plv. dr. S. Jeurissen) / RIVM  
hr drs. S. Peters / Voedingscentrum\*  
hr K. Planken / min. VWS-VGP  
hr ir. H. Rang / PVE\*  
hr Reimerink / Euroma B.V.\*  
hr mr. drs. H.C. van Rijswijk / min. EL&I\*  
mw ir. C.A.M. Rommens / PLW\*  
hr ir. G. de Rooij / FNLI\*  
hr drs. D.A. Toet / FNLI\*  
hr A. Ton / Productschap Tuinbouw\*  
hr drs. H.F. van Trigt / min. BuiZa\*  
hr ir. H. Uitslag / Consumentenbond\*  
hr drs. E.G.M. Veldhuis / min. EL&I\*

hr M. Vencken / Albert Heijn\*

VIGEF\*

hr drs. M.E.J. de Vreeze / NEN\*

hr ir. A.P.A. van der Weide / Nederlandse Vereniging van Meelfabrikanten\*

hr R. Wessels / Bakker Centrale Inkoop B.V.\*

\* afwezig

1. Voorstelronde en vaststelling agenda

Na een voorstelronde wordt de agenda ongewijzigd vastgesteld.

2. Mededelingen

Planken meldt dat van de zijde van de FNLI/VIGEF een schriftelijke reactie is ontvangen, waaruit blijkt dat zij geen voorstander zijn van het toelaten van het gebruik van additieven op vers fruit. Mocht besloten worden tot een toelating dan zal dit gebruik, ter bevordering van de transparantie, geëtiketteerd moeten worden.

Van de zijde van het Productschap Tuinbouw is op bovengenoemde reactie gereageerd. In deze reactie wordt ingegaan op een definitie-kwestie (onbewerkte producten) waarover door de organisaties verschillend wordt gedacht (definitie in verordening (EG) 852/2004 versus verordening (EG) 1333/2008).

3. Mogelijke toelating van additieven op vers fruit

Planken heeft om deze ROW-bijeenkomst verzocht in verband met de aanvragen die in Brussel zijn gedaan om additieven toe te laten op bepaalde soorten vers fruit. Hij heeft de indruk dat consumenten hier wel eens zeer huiverig tegenover zouden kunnen staan en het uitgangspunt is altijd geweest om bij onbewerkte producten zo min mogelijk additieven te gebruiken. Op zich bestaat er uit volksgezondheidsoverwegingen geen bezwaar tegen de toelating van de aangevraagde additieven met de daarbij behorende toepassingen.

Zoals ook uit de RIVM-verslaglegging van de EU-werkgroepvergadering blijkt, is men ook in Brussel geïnteresseerd in wat spreker aanduidt als de "consumentenperceptie".

Jeurissen vult aan dat de kwestie slechts één keer in de additievenwerkgroep is besproken en dat de lidstaten nu gevraagd is na te denken over de beantwoording van de meer principiële vragen. Desgevraagd antwoordt spreekster dat uit het aanvraagdossier niet duidelijk kan worden afgeleid wat nu precies de technologische voordelen van het gebruik van de additieven zijn (hoeveel langer wordt de houdbaarheid en hoe werken de middelen precies (schimmelwerend, waterafstotend e.d.)) De discussie in de EU-werkgroep ging vooral over "de consumentenperceptie" en het tegengaan van voedselverspilling (duurzaamheid) en niet zozeer over toxicologie of technologie.

*Algemeen*

Vlaardingerbroek vindt dat aan een belangrijk aspect, namelijk de positieve invloed op de gezondheid door het consumeren van groenten en fruit, ten onrechte geen aandacht is besteed. Zij verwacht hier negatieve gevolgen voor als er bijvoorbeeld besloten zou worden over te gaan tot extra etikettering voor het gebruik van additieven. Uiteraard zijn de aspecten van duurzaamheid en tegengaan van voedselverspilling ook belangrijk. Duidelijk is ook dat er inmiddels al toelatingen zijn en zo lang er geen risico's zijn voor de gezondheid is er geen reden om de gevraagde toelatingen tegen te houden.

Van Bruchem wijst op de mogelijkheid om bestrijdingsmiddelen te vervangen door levensmiddelenadditieven. Hij ziet zo'n vervanging als een voordeel.

#### *Glansmiddelen*

Jeurissen geeft een korte toelichting op de aangevraagde toelatingen. Voor het gebruik van de additieven worden diverse redenen genoemd zoals schimmelwering, verhoging houdbaarheid en verminderen gebruik verpakkingsmateriaal.

Koornneef merkt op dat door de EFSA nu een herevaluatie plaatsvindt van alle reeds toegelaten glansmiddelen. Sommige lidstaten pleiten ervoor om deze middelen uiteindelijk op dezelfde wijze (bijvoorbeeld met extra etiketteringseisen) te behandelen als middelen die nu zijn aangevraagd.

Vlaardingerbroek wijst op de mogelijk extra administratieve lasten voor het bedrijfsleven als er bijzondere etiketteringseisen zouden worden gesteld. Zij maakt het onderscheid tussen "nice to know" en "need to know". De vermelding van deze middelen, die geen enkel risico voor de gezondheid vormen, vallen wat haar betreft onder het kopje "nice to know". Zij wijst in dit verband op andere doeleinden die door o.a. de overheid worden nagestreefd, zoals vastgelegd in het convenant overgewicht (bevorderen van de consumptie van groenten en fruit) en het streven om te komen tot vermindering van de etiketteringsverplichtingen. Spreekster is het dan ook niet eens met de visie van de FNLI/VIGEF.

Planken vraagt zich af wat nu de voordelen voor de consument zijn bij een toelating.

Volgens Vlaardingerbroek wil de consument graag mooi en gaaf fruit dat lang goed blijft.

Huis in 't Veld ondersteunt de opvatting van het CBL. Transparantie kan ook ongewenste gevolgen hebben. Zij vindt dus dat extra etikettering niet aan de orde is, maar dat de nodige informatie wel op enige manier beschikbaar moet zijn voor de consument.

Van Bruchem vindt dat in de eerste plaats de veiligheid van het additief gegarandeerd moet zijn. Verder zullen tussen de teler en de afnemers afspraken gemaakt moeten worden over welke middelen men zal gebruiken. Zoals eerder opgemerkt ontstaat de mogelijkheid om het gebruik van bepaalde soorten bestrijdingsmiddelen te vervangen door levensmiddelenadditieven, hetgeen spreker als een voordeel ziet. Spreker vraagt zich ook af hoe een eventuele etikettering bij onverpakte producten eruit zal moeten zien. Zo'n verplichting, waarvoor hij wel enig begrip heeft, zal in elk geval in de praktijk lastig uitvoerbaar zijn.

De voorzitter merkt op dat voor alle additieven geldt dat zij veilig moeten zijn. Het gaat nu om het doorgeven van informatie aan de consument.

Planken merkt op dat inmiddels de aanvragen voor een toelating van het gebruik van additieven op tomaten, komkommers en paprika's niet meer ondersteund wordt. Hij vraagt zich ook af of het zinvol is om onderscheid te maken tussen producten die met schil en die zonder schil worden geconsumeerd.

Vlaardingerbroek denkt dat de noodzaak van het gebruik van additieven bij tomaten, komkommers en paprika's wellicht ook minder is, omdat zij het gehele jaar door onder strikte condities gekweekt kunnen worden.

Zowel Huis in 't Veld als Vlaardingerbroek zijn er geen voorstander van om onderscheid te maken tussen de twee door Planken genoemde groepen. Centraal staat de veiligheid en door onderscheid te maken kan juist een verkeerde indruk worden gewekt.

Wat betreft de onderbouwing van het "nut" van de aangevraagde stoffen merkt Van Bruchem op dat de markt hierover een oordeel zal geven. De verhouding tussen prijs en kwaliteit zal hierbij de doorslag geven.

Vlaardingerbroek waarschuwt dat bij dit soort discussies de emotie niet de overhand moet krijgen. Zij vreest dat een aantal lidstaten hiervoor gevoelig is.

Planken merkt op dat voor Nederland alle argumenten belangrijk zijn en zullen worden meegewogen.

#### *Conserveermiddelen*

Waarschijnlijk is bij sorbinezuur de aanvraag voor steenfruit beperkt tot perziken, nectarines en pruimen.

Jeuring wijst erop dat bij deze stof er een zeer lage hoeveelheid wordt toegelaten. Dit ligt waarschijnlijk rond de detectielimiet. Hij gaat ervan uit dat het gebruik kennelijk een meerwaarde heeft.

Wat betreft de etikettering heeft Vlaardingerbroek dezelfde opvattingen als bij de toelating van glansmiddelen. In principe dus niet, behalve als het om allergenen gaat. Zij benadrukt dat het belangrijk is recent afgesproken informatieregels te blijven volgen en geen nieuwe verplichtingen in het leven te roepen.

De voorzitter trekt de conclusie dat er van ondernemerszijde (met uitzondering van de verwerkende levensmiddelenindustrie) geen bezwaren bestaan tegen de gevraagde toelatingen (mits uiteraard veilig) en dat er geen extra etiketteringsverplichtingen in het leven geroepen moeten worden.

Ten aanzien van de laseretikettering heeft de vergadering geen uitgesproken mening. Het gebruik van chemicaliën om dit soort vermelding zichtbaar te maken wordt vooralsnog afgewezen. Dit komt ook omdat er nog te weinig kennis is.

Vlaardingerbroek zou graag van Planken vernemen wat er nu door VWS met de standpunten uit dit overleg wordt gedaan.

Planken zal deze standpunten meenemen, maar heeft over een mogelijke etiketteringsplicht nog geen opvatting. Hij wil hier verder over nadenken en ook de discussie in de EU-werkgroep en het standpunt van de Commissie er bij betrekken.

Vlaardingerbroek vindt het belangrijk dat Nederland een eigen inbreng heeft in het EU-overleg. Er moet niet te veel worden gekeken naar anderen en afgewacht worden wat anderen vinden. Zij wil graag op de hoogte gehouden worden van de uitgedragen standpunten en het verloop van het EU-overleg.

De secretaris merkt op dat er eigenlijk een soort BNC-fiche van VWS gevraagd wordt.

Koornneef wijst erop dat de door de PLW gemaakte EU-verslagen beschikbaar zijn en verspreid worden.

4. Is er behoefte aan het vaststellen van een nieuwe vergaderdatum?

Er is geen behoefte aan het vastleggen van een nieuwe vergaderdatum.

5. Rondvraag

Van de rondvraag wordt verder geen gebruik gemaakt.

Sluiting: 15.30 uur.

De secretaris,

B.J. Beer